

**KONKURS PRZEDMIOTOWY Z JĘZYKA POLSKIEGO ORGANIZOWANY PRZEZ
KUJAWSKO - POMORSKIEGO KURATORA OŚWIATY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015
etap rejonowy 13 XII 2014 r.**

Drogi Uczniu!

Przystępujesz do etapu rejonowego konkursu polonistycznego. Twoje zadanie będzie polegało na rozwiązaniu testu literacko-językowego. Składa się on z zadań zamkniętych (tylko jedna z odpowiedzi jest poprawna) i otwartych. Możesz zdobyć maksymalnie 60 punktów.

Z uwagą czytaj teksty i zadania. Udzielaj odpowiedzi tylko na KARCIE ODPOWIEDZI.

Oto przykład jak wypełniać kartę odpowiedzi.

1	2	3	4
B	C	A	C

Gdybyś się pomylił, przekreśl wcześniej wybraną odpowiedź, a następnie w dodatkowej rubryce zapisz tę poprawną według wzoru.

1	2	3	4
B	C	A	C
D		B	

W zadaniach otwartych udzielaj odpowiedzi w przygotowanych miejscach. Jeśli nie jesteś o to proszony, nie cytuj!

Na wykonanie wszystkich zadań masz 90 minut.

Życzymy powodzenia!

Tekst I

Zofia Amundsen wracała ze szkoły do domu. Pierwszy odcinek drogi przeszła z Jorunn. Rozmawiały o elektronicznych robotach. Jorunn twierdziła, że mózg człowieka jest jak skomplikowany komputer, ale Zofia nie była pewna, czy się z nią zgadza. Człowiek musi być chyba czymś więcej niż tylko maszyną?

Rozstały się przy dużym sklepie spożywczym. Zofia mieszkała na obrzeżu rozległej dzielnicy willowej, do szkoły miała prawie dwa razy dalej niż Jorunn. Dom stał jakby na końcu świata, bo za jej ogrodem nie było już innych zabudowań. [...]

Otwierając furtkę do swojego ogrodu, Zofia zajrzała do skrzynki na listy. Na ogół było w niej mnóstwo reklam i kilka wielkich kopert do matki. Zofia zwykle kładła gruby plik poczty na kuchennym stole, potem szła na górę do swojego pokoju i zabierała się do odrabiania lekcji.

Dziś w skrzynce leżał tylko jeden nieduży list – i był do Zofii.

Zofia Amundsen – głosił napis na małej kopercie – *ul. Koniczynowa 3*. To wszystko, nigdzie nie podano, kto go wysłał. Nie było nawet znaczka.

Zofia szybko zatrzasnęła furtkę i zaraz otworzyła kopertę. W środku znalazła jedynie arkusik papieru, nie większy od samej koperty. Napisano na nim: *Kim jestem?*

I nic więcej. Ani pozdrowień, ani podpisu, tylko te dwa odręcznie napisane słowa i duży znak zapytania.[...]

Zofia w pośpiechu otwierała drzwi do czerwonego domu.[...]

Gdy matka Zofii złościła się na to czy owo, zdarzało się, że nazywała dom, w którym mieszkali – menażerią. Menażeria to zbiorowisko rozmaitych zwierząt i prawdę powiedziawszy, Zofia była bardzo zadowolona ze swego zwierzyńca. Najpierw dostała wazę ze złotymi rybkami: Złotowłosą, Czerwonym Kapturkiem i Czarnym Piotrusiem. Później przybyły papużki, Kruszyna i Okruszek, żółw Gowinda, a wreszcie żółto-brązowy jak pręgowany tygrys kot Shere Khan. Wszystkie

zwierzaki miały stanowić swoistą rekompensatę za to, że matka późno wracała z pracy, a ojciec tułał się gdzieś po morzach i oceanach.

Zofia zrzuciła z ramion szkolny plecak i wystawiła dla Shere Khana miseczkę z kocim jedzeniem. Wreszcie klapnęła na kuchenny stółek z tajemniczym listem w dłoni.

Kim jesteś?

Skąd mogła wiedzieć? Oczywiście była Zofią Amundsen, ale kto to taki? Na razie jeszcze tego dokładnie nie wiedziała.

A gdyby nazywała się zupełnie inaczej? Na przykład Anna Knutsen? Wówczas byłaby kimś innym? [...]

Zeskoczyła na podłogę i nie wypuszczając z ręki niezwykłego listu, przeszła do łazienki. Stała przed lustrem i głęboko zajrzała sobie w oczy.

- Jestem Zofią Amundsen – powiedziała.

Dziewczynka w lustrze nawet się nie skrzywiła. Bez względu na to, co robiła Zofia, i ona robiła to samo. Zofia starała się uprzedzić swe lustrzane odbicie, wykonując błyskawiczny ruch, ale ta druga okazywała się równie szybka.

- Kim jesteś? – zapytała.

I teraz także nie otrzymała żadnej odpowiedzi, ale przez moment poczuła, że sama zapędziła się w kozi róg, nie wiedziała bowiem, kto zadał pytanie – czy ona sama, czy też jej lustrzane odbicie. [...]

Zofia Amundsen nie zawsze była zadowolona ze swojego wyglądu. Często słyszała, że ma piękne migdałowe oczy, ale z pewnością powtarzano jej to tylko dlatego, że miała za mały nos i za duże usta. W dodatku uszy tkwiły zbyt blisko oczu. A już najgorsze ze wszystkiego były proste, gładkie włosy, za nic nie dające się ułożyć w żadną fryzurę.

Jostein Gaarder, *Świat Zofii*, Czarna Owca

Zadania do tekstu I

1. Zacytuj fragment tekstu, który wyjaśnia, kiedy rozgrywa się akcja utworu.
2. Zofia Amundsen mieszkała
 - A. w dzielnicy willowej na obrzeżach miasta.
 - B. przy ulicy Koniczynowej 3.
 - C. w pobliżu sklepu spożywczego.
 - D. blisko szkoły.
3. Uporządkuj punkty planu zgodnie z chronologią zdarzeń.

	List w skrzynce.
	Rozmowa z Jorunn.
	Przed lustrem.
	<i>Kim jestem?</i>
	Menażeria.

4. Zofia Amundsen
 - A. zazwyczaj po szkole odrabiała lekcje.
 - B. nie narzekała na brak przyjaciół.
 - C. kochała zwierzęta.
 - D. wszystkie odpowiedzi są poprawne.
5. Czego w swoim wyglądzie najbardziej nie lubiła Zofia? Zacytuj odpowiedni fragment tekstu.

6. Znajdź i wypisz z tekstu synonim słowa „menażeria”.
7. Wskaż związek frazeologiczny określający stan psychiczny, w którym znajdowała się Zofia po otrzymaniu listu.
- Bić się z myślami.
 - Być w siódmym niebie.
 - Z duszą na ramieniu.
 - Wiedzieć, co w trawie piszczy.
8. Matka Zofii nazywała dom „menażerią”, gdy czuła
- smutek.
 - wstyd.
 - złość.
 - strach.
9. Dlaczego, zdaniem narratora, Zofia cieszyła się z posiadania tylu zwierząt?
10. Z jakiego powodu list, który otrzymała Zofia, należy uznać za niezwykły? Wyjaśnij to zagadnienie, wskazując na przynajmniej dwie jego cechy.
11. Odwołując się do przytoczonego tekstu, wyjaśnij, jak rozumiesz użyte w tekście sformułowanie *zapędziła się w kozi róg*. Nie cytuj.
12. Kto był autorem słów „Kim jestem?” w liście do Zofii?
- Narrator.
 - Autor powieści.
 - Anna Knutsen.
 - Nie wiadomo.
13. O jakiej reakcji bohaterki świadczą znaki zapytania użyte w przytoczonym tekście?
- Poszukiwanie adresata listu.
 - Poszukiwanie odpowiedzi na nurtujące pytania.
 - Odczucie śmieszności sytuacji.
 - Przekonanie dziewczyny o swej niezwykłości.
14. Zofia uważała, że człowiek „ musi być chyba czymś więcej niż tylko maszyną”. Czy zgadzasz się z opinią bohaterki? Odpowiedź uzasadnij.
15. Wpisz P, jeśli zdanie dotyczące cytowanej powieści jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

lp.	zdanie	P/F
1.	Narratorem jest dziewczynka o imieniu Zosia.	
2.	Narrator opowiada o wydarzeniach, w których sam uczestniczył.	
3.	Narrator jest umieszczony na zewnątrz świata przedstawionego.	
4.	Świat przedstawiony w tekście jest fikcyjny i realistyczny.	
5.	Głównym bohaterem cytowanego tekstu jest Zofia.	
6.	Przytoczony fragment <i>Świata Zofii</i> jest sprawozdaniem.	

16. Wskaż ten zestaw pojęć, który nie odnosi się do tego tekstu.

- A. Akcja, wątek.
- B. Narracja pierwszoosobowa, przyczynowo-skutkowy układ zdarzeń.
- C. Miejsce akcji, opis.
- D. Wydarzenia, bohater.

Tekst II

Michał Mazik 2010-08-06

Zostałem zjedzony z kopytami - wywiad z pisarzem Romualdem Pawlakiem

Romuald Pawlak to współczesny pisarz książek SF (m.in. "Armia ślepców", "Wilcza krew, smoczy ogień", "Rycerz bezkonny") i książek dla dzieci ("Czapka Holmesa", "Milek z Czarnego Lasu"). [...]

Kiedy i dlaczego zaczął Pan pisać?

Zacząłem pisać jako nastolatek, w zeszycie w kratkę, czyli zapewne początki mojej "kariery" wyglądały tak samo, jak niemal zawsze przed erą komputera.

Co było przełomowym momentem w karierze?

Chyba listy do Janusza Zajdla, wybitnego polskiego pisarza SF¹. Wysłałem mu dwa swoje rękopisy, a on [...] udzielił mi kilku rad. W gruncie rzeczy były one proste, lecz bezcenne przez fakt, że był to dla mnie autorytet, a jego stwierdzenie, że on także, po wielu latach kariery, nadal miewa trudności z napisaniem jakiegoś tekstu... Zmotywował mnie do pracy. [...] I tak się zaczęło, nabrałem chęci do regularnej pracy. Reszta to konsekwencja tamtych zdarzeń, także w sensie wyboru gatunku - chociaż pisuję różne rzeczy, fantasy jestem dosyć wierny.

Woli Pan pisać książki dla dorosłych czy dla dzieci? Czym różni się technika pisania w obu przypadkach?

Nie da się chyba powiedzieć, że któryś typ książek wolę. To zależy od dnia, nastroju, nieuchwytnych elementów, które sprawiają, że coś pisze mi się dobrze albo źle. Do pisania powieści historycznych, takich jak "Inne okręty" [...] trzeba mieć odpowiedni nastrój, zupełnie jednak inny niż przy pisaniu takiej "Czapki Holmesa". Technika zależy raczej od treści niż od adresata, właściwie jedyna istotna różnica jest taka, że dla dzieci i młodzieży trzeba pisać prosto, bez niepotrzebnych ozdobników i zawijasów, nie tracąc jednak przy tym treści. I wcale "prosto" nie oznacza tu "prymitywnie" [...].

Czy dzieci są wymagającymi czytelnikami? Jak pisać, by wzbudzić u nich zainteresowanie?

Dzieci są bardziej wymagającymi czytelnikami od dorosłych. Jeśli coś im się nie podoba, powiedzą to bez ogródek, nie ograniczają ich jeszcze dobre wychowanie i konwenanse. No i dobrze. Przynajmniej wiem, który mój tekst się podoba, a który nie, w którym miejscu emocje czytelnika aż buzuje, a co pozostawia go obojętnym. Jeśli ośmiolatek czytający "Czapkę Holmesa" czuje napięcie, czyli stan ducha, jaki ona powinna wywoływać przed kończącym finałem, to oznacza, że w miarę dobrze wywiązałem się ze swego zadania. Dla dzieci trzeba pisać tak, żeby fabuła je wciągnęła, a równocześnie, aby nie stracić z oczu pewnych treści, które chcemy im przekazać. [...]

Pana bohaterowie to często walczący z ponurym losem pechowcy, nieudacznicy [...]. Dlaczego?

Uwielbiam antybohaterów, ciapy rzucone przez okrutny los w wir kłopotów. Do herosów mam uraz, są nudni w swej większości. A pechowiec, w typie Pierre Richarda, może wszystko. Może zostać bohaterem, jeśli mu się uda, ale jeśli nie zostanie, jeśli nie zbawi świata, to nikt nie będzie mieć do niego pretensji, prawda? Dla autora takiego jak ja to kusząca wizja: nie ogranicza mnie wyobraźnia, nie musi być happy endu na końcu. Mogą być katastrofy, a po nich jeszcze większe

katastrofy. *Aż błysnie światelko w tunelu - pojawi się na przykład inny pechowiec, jak w "Czarem i smokiem", gdzie do jednego pechowca dołącza drugi, smok Filippon.*

Jak wygląda Pana tygodniowy/miesięczny rozkład pracy?

Trudno powiedzieć, piszę w każdej wolnej chwili, bo tak naprawdę pisze się ciągle, choć nie zawsze polega to na stawianiu literek w notesie czy na klawiaturze. Czasem jest to lektura, czasem przyglądanie się biegającemu psu, dzieciom, dorosłym... albo murom starego zamku. Już nie umiem powiedzieć, że piszę w określonych godzinach. Wciągnęło mnie na amen, zostałem zjedzony z kopytami - i teraz pozostaje tylko pisać na tyle dobrze, żeby czytelnicy nie mieli poczucia zmarnowanego czasu, no i ja też.

Dziękuję za rozmowę. Życzę dalszych sukcesów

Oficjalna strona autora: <http://www.romeek-pawlak.pl/>

¹SF science fiction «gatunek literacki, filmowy itp., w którym fabuła osnuta jest na przewidywanych osiągnięciach naukowych i ich wpływie na życie człowieka i losy świata» „Słownik poprawnej polszczyzny” PWN 2002

Zadania do tekstu II

17. Dlaczego w wypowiedzi Romualda Pawlaka wyraz *kariera* został ujęty w cudzysłów?

- A. Pisarz ma dystans do swojej wczesnej twórczości.
- B. Pisarz czuje się celebrytą.
- C. Pisarz lekceważy swój dorobek literacki.
- D. Pisarz nie lubi pisać książek.

18. Dlaczego rady Janusza Zajdla były ważne dla Romualda Pawlaka? Udziel odpowiedzi w formie zdania złożonego podrzędnie.

19. Które **cechy** młodego czytelnika pisarz ceni najbardziej? Wymień dwie.

20. Wybierz poprawne dokończenie zdania *Pisarz ma słabość do antybohaterów,*

- A. *bo ma uraz do herosów, ponieważ są nudni.*
- B. *bo lubi nieudaczników, którzy mogą zostać bohaterami.*
- C. *bo pechowiec może wszystko.*
- D. *wszystkie odpowiedzi są poprawne.*

21. W wywiadzie pisarz użył różnych sformułowań. Napisz, czy są one faktem [F], czy opinią [O].

lp.	Sformułowanie z wywiadu	F/O
1.	<i>Wysłałem mu dwa swoje rękopisy, a on [...] udzielił mi kilku rad.</i>	
2.	<i>Nie da się chyba powiedzieć, że któryś typ książek wolę.</i>	
3.	<i>Technika zależy raczej od treści niż od adresata</i>	
4.	<i>Zacząłem pisać jako nastolatek[...]</i>	

22. Objasnij własnymi słowami, jak rozumiesz słowa pisarza *emocje czytelnika aż buzują*. Odpowiedz jednym zdaniem.

23. Które z objaśnień związku frazeologicznego *móc zjeść konia z kopytami* nie zgadza się ze znaczeniem nadanym mu przez Romualda Pawlaka?
- A. Pisarstwo jest jego pasją.
 - B. Pisarstwo pochłonęło go całkowicie.
 - C. Pisarz jest głodny, chce zjeść bardzo dużo.
 - D. Do pisania inspiruje pisarza każda sytuacja życiowa.
24. Co dla pisarza oznacza określenie „prosto” w odniesieniu do pisarstwa dla dzieci?
- A. Szczerze, bez ozdobników.
 - B. Schematycznie, nieskomplikowanie.
 - C. Zabawnie, trudno.
 - D. Refleksyjnie, sensacyjnie.
25. W jakim celu reporter przeprowadza wywiad?
- A. Chce sprowokować odbiorcę do wypowiedzi na temat pisarza.
 - B. Pragnie zachęcić czytelników do pisania książek.
 - C. Sugeruje, że literatura SF jest ciekawsza od powieści historycznych.
 - D. Pragnie przybliżyć postać pisarza.

Tekst III

Wojciech Młynarski *Kocham jutro* - tekst piosenki

Kolejny dzień zamyka bramy
I słońce w głębi mórz się skryło,
Oto czas przeszły dokonany
To już historia, to już było

Niczego zmienić w tym nie mogę,
Lecz przez zakręty życia mego
Mogę wyruszyć w dalszą drogę
Z nadzieją nową i dlatego
Kocham jutro
Z jego każdą obietnicą
Z jego wielką tajemnicą
Kocham jutro

Kocham jutro
Co porwane myśli skleci
Które bratem jest nadziei
Kocham jutro
[...]
Jutro ciekawi mnie ogromnie
Jest szansą, która wszystko zmienia,
Dlatego nie spisuję wspomnień
Ale notuję swe marzenia

Marzenia kształt szalony mają
Są rozpalone do białości
I chociaż rzadko się spełniają
To nie umniejsza mej miłości
[...]

Zadania do tekstu III

26. Jak sądzisz, co zdecydowało, że Wojciech Młynarski zatytułował swój utwór *Kocham jutro*?
27. Piosenka jest
- A. skargą.
 - B. wyznaniem.
 - C. prośbą.
 - D. apelem.
28. Wybierz określenia charakteryzujące osobę mówiącą w wierszu.
- A. Zniechęcony, nieszczęśliwy, wąpiący.
 - B. Pełen nadziei, optymista, zadowolony z życia.
 - C. Zamknięty w sobie, tajemniczy, smutny.
 - D. Znerwicowany, pełen obaw i niepokoju.
29. Zapisz wers, w którym osoba mówiąca ujawnia swoją obecność.
30. Środek stylistyczny obecny w zdaniu *Kolejny dzień zamyka bramy* to
- A. epitet.
 - B. porównanie.
 - C. przerośnia.
 - D. wyraz dźwiękonaśladowczy.
31. *Żeby zmieniło się nasze życie, musimy najpierw zmienić samych siebie!* Zredaguj wpis do pamiętnika, w którym opowiesz o swoich przeżyciach ilustrujących tę maksymę. Twoje wypracowanie powinno zająć przynajmniej połowę przeznaczonego na to miejsca.

**KARTA ODPOWIEDZI
ETAP REJONOWY 13 XII 2014 R.**

Kod ucznia

--	--	--	--

Data urodzenia

.....

Zadania zamknięte

Numer zadania	2	4	7	8	12	13	16	17	20	23	24	25	27	28	30
Poprawna odpowiedź															
Liczba punktów															

Zadania otwarte

1.

3.

	List w skrzynce.
	Rozmowa z Jorunn.
	Przed lustrem.
	<i>Kim jestem?</i>
	Menażeria.

5.

6.

9.

.....
.....
.....

10.

.....
.....
.....

11.

.....
.....
.....
.....

14.

.....

.....

.....

15.

lp.	zdanie	P/F
1.	Narratorem jest dziewczynka o imieniu Zosia.	
2.	Narrator opowiada o wydarzeniach, w których sam uczestniczył.	
3.	Narrator jest umieszczony na zewnątrz świata przedstawionego.	
4.	Świat przedstawiony w tekście jest fikcyjny i realistyczny.	
5.	Głównym bohaterem cytowanego tekstu jest Zofia.	
6.	Przytoczony fragment <i>Świata Zofii</i> jest sprawozdaniem.	

18.

.....

.....

19.

.....

21.

lp.	Sformułowanie z wywiadu	F/O
1.	<i>Wysłałem mu dwa swoje rękopisy, a on [...] udzielił mi kilku rad.</i>	
2.	<i>Nie da się chyba powiedzieć, że któryś typ książek wolę.</i>	
3.	<i>Technika zależy raczej od treści niż od adresata</i>	
4.	<i>Zacząłem pisać jako nastolatek[...]</i>	

22.

.....

.....

26.

.....

.....

.....

29.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

